http://www.howtoexam.com

* S E - 7 3 4 0 *

SE-7340

Seat No._________

Second Year B. A. Examination
March/April – 2006
Sanskrit (Special) : Paper - III
(New Course)

बाणभट्टकृतकादम्बरी – महाश्वेतावृत्तान्तः

महाकविकालिदासविरचितं – अभिज्ञानशाकुन्तलम्

Time : **3** Hours] [Total Marks : **100**

૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો : **૧૨**

1 (a) Translate any two of the following passages : **12**

(१) नूनं चेदं न प्रथममासीत्सरः । येन प्रलयवराहघोणाभिघातभीता भूतधात्री कलशयोनिपानपरीकलितसकलसलिलं सागरमवतीर्णा । अन्यथा यद्यत्रागाधानेकपातालगम्भीराम्भसि निमग्ना भवेन्महासरसि किमेकेन महावराहसहस्त्रैरपि नासादिता भवेत् । नूनं चास्मादेव सलिललेशमादाय महाप्रलयेषु प्रलयपयोदाः प्रलयदुर्दिनान्धकारितदशदिशः प्लावयन्ति भुवनान्तराणि ।

(२) किमतः परमाश्चर्यं यत्र व्यपगचेतना अपि सचेतना इवास्यै भगवत्यै समतिसृजन्तः फलान्यात्मानुग्रहमुपपादयन्ति वनस्पतयः । चित्रमिदमालोकितमस्माभिरदृष्टपूर्वम् । इत्यधिकतरोपजातविस्मयश्चोत्थाय तमेव प्रदेशमिन्द्रायुधमानीय व्यपनीतपर्याणं नातिदूरे संयम्य निर्झर–जलनिवर्तितस्नानविधिस्तान्यमृतरसरचादून्युपभुज्य फलानि पीत्वा च तुषारशिशिरं प्रस्त्रवणजलमुपस्पृश्यैकान्ते तावदवतस्थे यावत्तयापि कन्यकया कृतो जलफलमूलयेष्वाहारेषु प्रणयः ।

(३) इति परिसमापिताहारां निवर्तित सन्ध्योचिताचारां शिलातले विश्रब्धमुपविष्टां निभृतमुपसृत्य नातिदूरे समुपविश्य मुहूर्तमिव स्थित्वा चन्द्रापीडः सविनयमवादीत् । भगवति त्वत्प्रोसादप्राप्तिप्रोत्साहितेन कुतूहलेनाकुलीक्रियमाणो मानुषता सुलभो लघिमा बलादनिच्छन्नपि मां प्रश्नकर्मणि नियोजयति । जनयति हि प्रभुप्रसादलवोऽपि प्रागल्भ्यमधीरप्रकृतेः । स्वल्पाप्येकदेशावस्थाने कालकला परिचयमुत्पादयति ।

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com
Information about top MBA, Engineering, professional universities across India

http://www.howtoexam.com

(४) तासां चतुर्दश कुलानि । एकं भगवत कमलयोनेर्मनसः समुत्पन्नम् । अन्यद्वेदेभ्यः सम्भूतम् । अन्यत् पवनात् प्रसूतम् । अन्यदमृतान्मथ्यमानादुत्थितम् । अन्यज्जळाज्जातम् । अन्यदर्ककिरणेभ्यो निर्गतम् । अन्यत्सोमरश्मिभ्यो निष्पतितम् । अन्यदभूमेरुद्भूतम् । अन्यत्सौदामिनीभ्यः प्रवृत्तम् । अन्यन्मृत्युना निर्मितम् । अपरं मकरकेतुना समुत्पादितम् । अन्यत्तु दक्षस्य प्रजापते इति प्रभूतानां कन्यकानां मध्ये द्वे सुते मुनिररिष्टा च बभूवतुस्ताभ्यां गन्धर्वैः सह कुलद्वयं जातम् ।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** પૂર્વાપર સંદર્ભ સમજાવો : ૮

(b) Explain with reference to the context any **two** of the following : **8**

(૧) आकृतिरेवानुमापयत्यमानुषताम् ।

(२) अहो दुर्निवारता व्यसनोपनिपातानाम् ।

(३) व्रजतु सफलतां जन्म परिजातस्य ।

(४) न हि क्षुद्रनिर्घातपाताभिहता चलति वसुधा ।

२ बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम् - આ વિધાનની ચર્ચા કરો. २०

2 बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम् – Discuss this statement. **20**

અથવા/OR

२ નીચેનામાંથી ગમે તે **બે** પર ટૂંક નોંધ લખો : २०

2 Write critical notes on any **two** of the following : **20**

(૧) પુંડરીકનું પાત્રાલેખન

Character sketch of Pundareek.

(૨) બાણનું સાહિત્યપ્રદાન

Bana's literary works.

(૩) वसंतवर्णनम् ।

(૪) अच्छोदवर्णनम् ।

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com
Information about top MBA, Engineering, professional universities across India

http://www.howtoexam.com

૩ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ **ત્રણ** શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો : ૧૨

3 (a) Translate any **three** of the following : **12**

(૧) अनाघ्रातं पुष्पं किसलयमलूनं कररुहै–
रनाविध्धं रत्नं मधुनवमनास्वादितरसम् ।
अखण्डं पुण्यानां फलमिव च तद्रूपमनघं
न जाने भोक्तारं कमिह समुपस्थास्यति विधिः ॥

(२) पातुं न प्रथमं व्यवस्यति जलं युष्मास्वपीतेषु या
नादत्ते प्रियमण्डनापि भवतां स्नेहेन या पल्लवम् ।
आद्ये वः कुसुमप्रसूतिसमये यस्या भवत्युत्सवः
सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरनुज्ञायताम् ॥

(३) मुक्तेषु रश्मिषु निरातपूर्वकाया
निष्कम्पचामरशिखा निभृतोर्ध्वकर्णाः ।
आत्मोद्धतैरपि रजोभिरलङ्घनीया
धावन्त्यमी मृगजवाक्षमयेव रथ्याः ॥

(४) रम्यं द्वेष्टि यथा पुरा प्रकृतिभिर्न प्रत्यहं सेव्यते
शय्याप्रान्तविवर्तनैर्विगमयत्युन्निद्र एव क्षपाः ।
दाक्षिण्येन ददाति वाचमुचितामन्तः पुरेभ्यो यदा
गोत्रेषु स्खलितस्दा भवति व्रीडाविलक्षश्चिरम् ॥

(५) उदेति पूर्वं कुसुमं ततः फलं
धनोदयः प्राक्तदनन्तरं पयः ।
निमित्तनैमित्तिकयोरयं क्रम–
स्तव प्रसादस्य पुरस्तु संपदः ॥

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે **બે** સંદર્ભ સહિત સમજાવો : ૫

(b) Explain with reference to the context any **two** of the following : **5**

(१) मृगानुसारिण्यं साक्षात्पश्यामीव पिनाकिनम् ।

(२) अतिस्नेहः पापशङ्की ।

(३) अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम् ।

(४) किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ।

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com
Information about top MBA, Engineering, professional universities across India

http://www.howtoexam.com

૪	અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ્‌ના ચોથા અંકનું રસદર્શન કરો.	૨૦
4	Give a critical appreciation of the fourth act of the अभिज्ञानशाकुन्तलम् ।	**20**

અથવા/OR

૪	દુષ્યન્તનું પાત્રાલેખન કરો.	૨૦
4	Draw the character sketch of Dushyant.	**20**
૫	કોઈ પણ **બે** નોંધ લખો :	૨૦
5	Write notes on any **two** of the following :	**20**

(૧) કાલિદાસની દંતકથાઓ
The fables of Kalidasa.

(૨) भ्रमरबाधाप्रसङ्गः ।

(૩) હંસપદિકાનું ગીત
The song of हंसपदिका

(૪) કાલિદાસની પ્રણયભાવના
Kalidasa's conception of love.

HowToExam.com

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com
Information about top MBA, Engineering, professional universities across India